X kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 33)**

z dnia 22 maja 2024 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 33)

22 maja 2024 r.

Komisja do Spraw Unii Europejskiej, obradująca pod przewodnictwem posła **Krzysztofa Truskolaskiego (KO)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

I. w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej oraz Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej i Rady w sprawie reform poprzedzających rozszerzenie oraz przeglądów polityki (COM(2024) 146 wersja ostateczna) i odnoszące się do niego stanowisko rządu,

II. w trybie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 8 października 2010 r. informację o stanowisku, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych UE na posiedzeniu Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa (27 maja 2024 r.), w związku z zasięgnięciem opinii Komisji w tych sprawach (COM(2022) 338, 142, 732, COM(2023) 161, COM(2021) 805,

III. w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Zabezpieczenie naszej przyszłości Cel klimatyczny na 2040 r. i droga ku neutralności klimatycznej do 2050 r. jako fundamenty zrównoważonego, sprawiedliwego i dostatniego społeczeństwa (COM(2024) 63 wersja ostateczna) i odnoszące się do niego stanowisko rządu,

IV. w trybie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 8 października 2010 r. informację o stanowisku, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych UE na posiedzeniu Rady ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii (30 maja 2024 r.), w związku z zasięgnięciem opinii Komisji w tych sprawach (COM(2021) 812, 420, 421, 423, 663, 664, 429, COM(2022) 384, COM(2024) 43, COM(2023) 395, 155).

W posiedzeniu udział wzięli: **Adam Szłapka** minister do spraw Unii Europejskiej w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów wraz ze współpracownikami, **Urszula Zielińska** sekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska wraz ze współpracownikami, **Adam Nowak** podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi wraz ze współpracownikami, **Marcin Batory** naczelnik wydziału w Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych, **Magdalena Kramska** naczelnik wydziału w Departamencie Lecznictwa Ministerstwa Zdrowia, **Patrycja Bąk** główny specjalista w Ministerstwie Sprawiedliwości, **Paweł Marecki** radca w Departamencie Ochrony Zbiorowych Interesów Konsumentów, Wydziału Polityki Konsumenckiej Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, **Jakub Siwiński** zastępca dyrektora Departamentu Strategii Transportu Ministerstwa

Infrastruktury, **Michał Kłokocki** główny specjalista w Departamencie Współpracy Międzynarodowej Ministerstwa Infrastruktury, **Marcin Łata** dyrektor Departamentu Zarządzania Programami Konkurencyjności i Innowacyjności Ministerstwa Rozwoju i Technologii, **Agnieszka Boniewicz** naczelnik wydziału w Departamencie Innowacji i Polityki Przemysłowej Ministerstwa Rozwoju i Technologii.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Agata Jackiewicz, Monika Włodarska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Spraw Europejskich i Współpracy Międzynarodowej, **Magdalena Skrzyńska** – specjalista ds. kontaktów zagranicznych z Wydziału ds. Unii Europejskiej w BEOS; **Bartosz Pawłowski** – ekspert ds. legislacji z Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji, **Kaja Krawczyk i Mirosław Sobolewski** – specjaliści ds. systemu gospodarczego z BEOS.

Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):

Otwieram posiedzenie Komisji do Spraw Unii Europejskiej. Stwierdzam kworum. Witam serdecznie wszystkich obecnych członków Komisji do Spraw Unii Europejskiej, ministrów, a także towarzyszące im osoby.

Przechodzimy do pkt I, czyli rozpatrzenia w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej oraz Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej i Rady w sprawie reform poprzedzających rozszerzenie oraz przeglądów polityki (COM(2024) 146 wersja ostateczna) i odnoszącego się do niego stanowiska rządu. Rząd reprezentuje pan minister Adam Szłapka, minister do spraw Unii Europejskiej. Bardzo proszę pana ministra o przedstawienie stanowiska.

Minister do spraw Unii Europejskiej w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Adam Szłapka:

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Wysoka Komisjo, faktycznie najpierw kilka słów wstępu. To jest komunikat Komisji do PE, Rady Europejskiej, Rady w sprawie reform poprzedzających rozszerzenie oraz przegląd polityk. Trzeba wziąć pod uwagę, że jesteśmy tuż przed zmianą cyklu instytucjonalnego, więc to jest jakby komunikat ustępującej Komisji. Ta dyskusja będzie jeszcze oczywiście prowadzona dalej, natomiast kilka słów o tym dokumencie. Zgodnie z deklaracją przywódców z Grenady z 6 października oraz konkluzjami Rady Europejskiej z grudnia 2023 r., procesy rozszerzenia i reform UE będą przebiegać równolegle. Polska podkreśla, że rozszerzenie UE nie powinno być oddzielane od reform wewnętrznych. Komunikat Komisji Europejskiej w sprawie reform poprzedzających rozszerzenie oraz przegląd polityk stanowi wkład Komisji w prace nad planem działań dotyczących reform, które Rada Europejska przyjmie 27 i 28 czerwca 2024 r.

Wstępnie analizuje konsekwencje przyszłego rozszerzenia UE w czterech głównych obszarach: wartości, polityk, budżetu i zarządzania. Komunikat zapowiada serię pogłębionych przeglądów polityk unijnych, planowanych na początek 2025 r. przeglądy te będą wkładem Komisji Europejskiej w prace Rady, na podstawie których przygotowane zostaną propozycje reform każdego z obszarów, w tym nowych wieloletnich ram finansowych.

Rząd zajmie szczegółowe stanowisko dotyczące przeglądów poszczególnych polityk po przedstawieniu propozycji przez Komisję Europejską. Zdaniem rządu komunikat Komisji trafnie identyfikuje szanse i wyzwania związane z rozszerzeniem UE, także kwestie dotyczące rozstrzygnięcia w dalszych pracach nad reformami UE.

Widzimy potrzebę odpowiedniego przygotowania UE do akcesji nowych państw członkowskich, zwłaszcza Ukrainy. Będziemy monitorować wszelkie obszary potencjalnie wrażliwe w tym kontekście dla polskiej gospodarki.

Szanowni państwo, myślę, że dla wszystkich jest jasne – rozmawialiśmy o tym wiele razy – że z punktu widzenia polskiego interesu rozszerzenie jest procesem, który leży w naszym strategicznym interesie. Polska od samego początku wspiera aspiracje europejskie, szczególnie Ukrainy, ale oczywiście mówimy też o Mołdawii i państwach Bałkanów Zachodnich. To jest oczywiście wielka szansa dla Unii. Po pierwsze, rozszerzenie jednolitego rynku europejskiego, co będzie korzystne dla całej Unii, także dla polskiej gospodarki, po drugie, stabilizacja sąsiedztwa UE, to znaczy stabilizacja naszych granic.

Z naszego punktu widzenia dużo lepiej jest przesunąć granice zagrożenia ze wschodu dalej na wschód, także jeśli chodzi o Bałkany Zachodnie, niezostawiania takich szarych stref, w których Rosja mogłaby wpływać. Tak że w tym kontekście to jest oczywiście bardzo ważne.

Natomiast z punktu widzenia interesu Polski cały ten proces będzie oczywiście trudny, wymagający i będzie też wymagał pilnowania naszego interesu. Ten komunikat, który Komisja przedstawiła, to jest jakby bardzo wstępny ogólny. On definiuje cztery główne obszary. Kwestie wartości – tutaj chyba nie ma żadnych wątpliwości, że podstawowe wartości są opisane w traktacie lizbońskim w art. 2 i tutaj jest istotne to, żeby wszystkie państwa dostosowując się do przystąpienia do UE, były też dostosowane do budowania sytuacji wewnętrznej zgodnie z tymi wartościami.

Druga kwestia to jest reforma polityk. Tu są elementy szczególnie ważne z naszego punktu widzenia. Uważamy, że niezwykle ważną polityką jest polityka spójności, i tego musimy pilnować, żeby ona miała należne miejsce. Ona bardzo pozytywnie wpływa na rozwój całej UE. Na pewno leży w naszych priorytetach.

Jeśli chodzi o kwestię wspólnego rynku, Polska jest olbrzymim beneficjentem wspólnego rynku europejskiego. W ciągu tych dwudziestu lat widać to bardzo wyraźnie w statystykach. Ale z punktu widzenia naszego interesu, a także całej UE, proces akcesji nowych państw członkowskich z naszej perspektywy musi uwzględniać też interesy i polskiej gospodarki, i także gospodarek unijnych, czyli jakby musimy pilnować, tak jak to było w przypadku akcesji odpowiednich okresów przejściowych i wyłączeń w tym pierwszym okresie.

Oczywiście tak samo dużą rolę przywiązujemy do polityki rolnej. W tym obszarze na pewno jak już będą bardziej szczegółowe dokumenty przedstawione przez poszczególne instytucje unijne, to tutaj Polska ma jednoznaczne stanowisko, że polityka rolna jest niezwykle ważna i ta akcesja nie powinna się odbywać kosztem państw, które na tym najbardziej zyskują.

Jest też kwestia reformy budżetu i dwa słowa o ostatnim koszyku, że się tak wyrażę, reform w zakresie sprawowania rządów. Polska stoi na stanowisku, że, tak jak powiedziałem na samym początku, proces reform i przygotowania do akcesji powinny iść równolegle. Rozszerzenie Unii w żadnym wypadku nie może być zakładnikiem reform. I oczywiście powinniśmy się skupiać na reformach polityk, a nie sposobu zarządzania. Tutaj nasze stanowisko jest jednoznaczne. W ogóle nie ma żadnej potrzeby reform traktatowych. Wszystkie aspekty dotyczące rozszerzenia i bycia przygotowanym jako Unia do przyszłego rozszerzenia zawiera obecnie obowiązujący traktat lizboński, który był w takim zakresie przygotowany, żeby państwa członkowskie i UE były gotowe na rozszerzenie.

Szczegółowe stanowisko myślę, że wszyscy posłowie czytali. Rozmawiałem w kuluarach, że następuje raczej powszechna zgoda co do tego stanowiska, tak że dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):

Dziękuję, panie ministrze. oczywiście wszyscy przeczytali stanowisko, a posłem sprawozdawcą do tego dokumentu jest pan poseł Tomasz Głogowski. Bardzo proszę pana posła o zabranie głosu.

Poseł Tomasz Głogowski (KO):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Szanowna Komisjo, panie ministrze, temat rozszerzenia przewija się często w naszych pracach. Często analizujemy tempo tego rozszerzenia. Ono zbyt wysokie w ostatnich latach nie jest, ale oczywiście liczymy na to, że prędzej czy później będzie następować, stąd cenny jest dokument, który analizuje korzyści i wyzwania związane z tym potencjalnym rozszerzeniem.

Pan minister esencjonalnie, ale bardzo kompleksowo streścił ten dokument. Nie będę większości tego powtarzał. Oczywiście podzielam opinię, że rozszerzenie UE, zarówno o kraje Bałkanów Zachodnich, jak i Mołdawię i Ukrainę, leży w strategicznym interesie Polski. Doświadczenia Polski pokazują, że dostęp do jednolitego rynku oraz do unii celnej powoduje zbliżanie się poziomu życia obywateli do poziomu państw Europy Zachodniej. Ale oczywiście bardzo ważne jest zapewnienie okresów przejściowych i mechanizmów zabezpieczających, zwłaszcza na etapie dochodzenia do jednolitego rynku przez

kraje kandydackie. Widzieliśmy, że w ostatnich latach zabrakło refleksji w tym obszarze i musimy teraz to naprawiać.

W dokumencie wskazano też możliwość stopniowej integracji poszczególnych krajów. Podkreślono również, że UE musi być traktowana jako wspólnota wartości. Właśnie w tym obszarze w najbliższym czasie planowane są sprawozdania dotyczące sytuacji w krajach kandydujących takich jak Czarnogóra, Macedonia Północna i Serbia, czyli jak w tamtych krajach są szanowane prawa podstawowe, wolność, demokracja. Oczywiście dokument szczegółowo wskazuje na wiele innych obszarów, w których integracja będzie służyć rozwijaniu relacji takich jak Erasmus, jak jednolity rynek cyfrowy.

Pan minister przedstawił kwestię stanowiska polskiego rządu do tego dokumentu. Ja w pełni podzielam to stanowisko. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):

Dziękuję, panie pośle. Otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa chce się wypowiedzieć? Pan przewodniczący Szynkowski vel Sęk. Proszę bardzo.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):

Dziękuję, panie przewodniczący. Szanowni państwo, panie ministrze, z zadowoleniem przyjmuję tę część stanowiska rządu dotyczącą kwestii odniesienia się do zmian instytucjonalnych, do tej części czwartej komunikatu – sprawowania rządów. Rzeczywiście mam takie poczucie, że na skutek też tego, że bardzo zdecydowanie posłowie opozycji ten temat stawiali, w tej części stanowiska państwo jasno mówicie, bez jakichś didaskaliów, że rząd jest przeciwny zmianie traktatów, że jest również przeciwny zmianie sposobu podejmowania decyzji. I to mnie cieszy.

Natomiast chciałem się dowiedzieć, jak ta część stanowiska koreluje z deklaracją ministra spraw zagranicznych wyrażoną w expose o otwartości na zmiany traktatowe, o tym, że być może będzie uzależnienie kwestii poszerzenia UE od zmian traktatowych i że w takiej sytuacji trzeba być otwartym na taką rozmowę o potencjalnych zmianach traktatowych. Minister spraw zagranicznych podawała nawet konkretne przykłady tego, gdzie moglibyśmy ustępować z zasady jednomyślności.

Mam więc w tej materii poczucie niespójności stanowiska wyrażonego pisemnie do tego dokumentu ze stanowiskiem wyrażonym przez ministra spraw zagranicznych dopiero co, świeżo, dwa tygodnie temu w expose. To rzecz pierwsza.

Rzecz druga. Uważam, że przedstawianie przez Komisję, która w tej chwili kończy swoją kadencję, komunikatu co do reform potrzebnych w kontekście przyszłego rozszerzenia, jest chybionym pomysłem. To nowa Komisja Europejska, z silnym mandatem PE wybranego 9 czerwca br., powinna w mojej opinii przedstawić tego rodzaju dokument, a nie ta, która kończy swoją kadencję i co do której nie mamy pewności, że ona dzisiaj oddaje krajobraz polityczny i wolę polityczną obywateli, którzy zagłosują dopiero 9 czerwca w tej sprawie.

Mając to na uwadze, uważam, że powinniśmy domagać się tego, żeby ten komunikat przedstawiła nowa Komisja, a nie akceptować go w tym kształcie na tym etapie, panie ministrze. To są moje wątpliwości, którymi pragnę się z panem podzielić. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):

Dziękuję bardzo. Proszę bardzo.

Poseł Sebastian Kaleta (PiS):

Dziękuję, panie przewodniczący. Panie ministrze, Wysoka Komisjo, zgadzam się z panem przewodniczącym vel Sękiem, że można dostrzec pewną niespójność, jeśli chodzi o stanowisko dotyczące wiązania kwestii rozszerzenia UE ze zmianą traktatów. Z różnych komunikatów, analiz wynika, że państwem, które stawia tę sprawę najmocniej, są Niemcy, którzy z Francuzami chcą wykorzystywać ten moment rozszerzenia Unii do posunięcia integracji europejskiej na poziom para federalizacyjny. Dlatego też, o ile zgadzam się ze stanowiskiem zaprezentowanym przez pana ministra, że rzeczywiście warto dostrzec, że jest w końcu stanowcze „nie” na propozycję zmian traktatów, to jednak prosiłbym pana ministra o potwierdzenie, że nie ma żadnych planów, żeby to stanowisko uległo zmianie.

Chciałbym również zapytać o rozmowy z państwem niemieckim, jakie ma aktualnie stanowisko w tym obszarze. Sprawa ta ma bowiem fundamentalne znaczenie dla pozycji Polski w UE, dla naszej racji stanu, niezależnie od naszych przekonań politycznych w tym momencie, z tego powodu, że rozszerzenie UE o kraje Europy Środkowowschodniej w aktualnym oparciu traktatowym powoduje, że wzmacnia się pozycja Polski w UE w systemie decyzyjnym, z tego powodu, że jednym z największych problemów, jeśli chodzi o aktualny system decyzyjny UE, jest to, że kraje Europy Środkowowschodniej w wielu obszarach mają wspólne interesy. Mamy bowiem podobny poziom rozwoju gospodarczego, mamy podobne postrzeganie największych wyzwań czy zagrożeń. Żeby uzyskać mniejszość blokującą, potrzebujemy jednego większego państwa z Europy Zachodniej. A jeśli można budować mniejszość blokującą, to wówczas wzmacnia się pozycja i regionu, i poszczególnych państw w regionie. A Polska jest w tym momencie największym państwem w regionie, więc jak najbardziej brak sposobu decydowania przy rozszerzeniu powoduje, że więcej państw regionu w tym systemie zwiększa możliwości mniejszości blokującej w taki sposób, że już nie będziemy musieli rozmawiać o problemach naszego regionu z krajami Europy Zachodniej. Można powiedzieć, że to jest prawdziwe trójmorze w ramach UE. I tego musimy strzec bardzo silnie jako polskiej racji stanu. Żadnej zmiany procesów decyzyjnych przy rozszerzeniu UE.

Oczywiście nieprzypadkowo Niemcy chcą to powiązać, bo jeśli nie doprowadzą do zmiany traktatów przy rozszerzeniu, wówczas ich pozycja osłabnie. Będą musieli się liczyć z silną Europą Środkowowschodnią i chciałbym to wyraźnie zaznaczyć na tym posiedzeniu Komisji do protokołu, ponieważ to jest fundamentalna sprawa, czy na przykład za jakiś czas Polska nie będzie szantażowana, czy rząd nie zrobi jakiejś wolty pod tytułem, że kwestią polskiego bezpieczeństwa i racji stanu jest to, żebyśmy zgodzili się na niemiecki szantaż zmiany traktatów, bo jak nie przyjmiemy Ukrainy, to Polska jest zagrożona. Krótko mówiąc, żeby jasno zabrzmiało, czy pan minister jest w stanie takie stanowisko złożyć również z relacji, można powiedzieć, takiego rodzaju odpowiedzialności politycznej, osobistej, sprawując tę funkcję, że dopóki jest ministrem do spraw UE, podziela pogląd, że nie można wiązać kwestii rozszerzenia UE o kraje Europy Środkowowschodniej ze zmianą traktatów z takim proponowanym systemem decyzyjnym, który w tej konstelacji osłabia pozycje Polski, a pozwala utrzymać silną pozycję Niemcom. I to jest niezwykle istotne. Musimy o tym pamiętać, że Polska nigdy nie może się zgodzić na powiązanie tych dwóch kwestii. Mam nadzieję, że pan minister podzieli moją opinię w tej sprawie.

Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):

Dziękuję, panie pośle. Pan poseł Sellin i później pan poseł Puda.

Poseł Jarosław Sellin (PiS):

Ja chciałem, panie ministrze, dopytać o pana wiedzę na temat panoramy stosunku czy stanowiska poszczególnych państw UE w tej sprawie. Ile państw – jeśli pan ma taką wiedzę – uzależnia rozszerzenie UE od twardej zmiany ustroju UE poprzez zmianę traktatów, ale też od zmiany innych polityk. Pan wspomniał o polityce spójności, ale też przecież są różne zastrzeżenia i plany zmiany wspólnej polityki rolnej. Jak ta panorama wygląda? Ile jest mniej więcej państw i jakie to są państwa, które mówią „rozszerzamy się, ale polityk wewnętrznych nie zmieniamy", a ile jest takich, które całkowicie uzależniają rozszerzenie od zmiany tych polityk?

Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):

Dziękuję. Pan poseł Puda na koniec. Nie? Aha, bo widziałem rękę wcześniej. Dobrze. To zamykam listę mówców. Przekazuję głos panu ministrowi.

Minister do spraw Unii Europejskiej w KPRM Adam Szłapka:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, bardzo dziękuję za pytania. Odniosę się najpierw do wypowiedzi pana przewodniczącego vel Sęka. Zgadzam się. Tak, tego typu komunikat mógłby już być wydany przez nową Komisję, ale jakby stara Komisja przedstawiła taki komunikat, więc powinniśmy przedstawić nasze stanowisko do tego i przedyskutować je na Komisji. Taka jest rola Komisji i Parlamentu, dlatego tutaj się spotykamy.

To stanowisko jest oczywiście bardzo ogólne, wstępne. Oczywiście będzie tak, że kolejnym krokiem będzie stanowisko kolejnej Komisji. Jedną rzecz chcę mocno podkreślić. I to jest też w odpowiedzi na pytania czy komentarz pana posła Kalety, ale też pana przewodniczącego vel Sęka, że już w tym komunikacie Komisji jest wprost napisane, że procesy rozszerzenia i reform są procesami równoległymi. Wydaje się, że to jest istotna informacja.

Odpowiadając na te dwa pytania, wydaje mi się, że jaśniej się nie da. Przedstawiam Komisji pisemne stanowisko przyjęte przez rząd, gdzie jest bardzo jasno napisane – my jesteśmy przeciwni zmianom traktatów i na samym wstępie tej dyskusji powiedziałem, że w żadnej mierze rozszerzenie UE nie może być zakładnikiem reformy UE.

Mówiąc o reformie UE z perspektywy Polski, mówimy tylko o politykach, bo nie jesteśmy zainteresowani reformą instytucjonalną. Myślę więc, że to jest jednoznaczne i jasne stanowisko i odpowiedź to to pytanie.

Odpowiadając na pytanie pana posła Sellina, moim zdaniem większość państw w całej UE, która bardzo jednoznacznie mówi o tym, że nie przewiduje ani nie myśli w żadnej mierze o reformie traktatowej, nie myśli o zmianach traktatu, a tak żeby ktoś wprost powiązał i uzależnił rozszerzenie z reformą traktatów, to ja takiego twardego stanowiska w tym zakresie nie słyszałem ani razu. W rozmowach, które prowadziłem bezpośrednio z moimi partnerami z różnych państw UE, czyli ministrami odpowiedzialnymi za sprawy europejskie, jeśli chodzi o kwestie polityk, to nasze stanowisko, jeśli chodzi o politykę spójności czy wspólną politykę rolną, jest jasne i myślę, że w tym zakresie się zgadzamy.

Natomiast, i na poziomie tego komunikatu, i tego, że ten proces jest bardzo wstępny, trudno powiedzieć, jak ta dyskusja będzie wyglądała. Wiemy, jakie jest nasze polskie stanowisko w tym zakresie, jak ważna jest dla nas polityka spójności, jak ważna jest dla nas polityka rolna, i zobaczymy, jak to się będzie kształtowało w kolejnych komunikatach, które będą trochę bardziej szczegółowe. Natomiast cały proces będzie jeszcze trwał.

Jeszcze odpowiadając, bo był komentarz ogólny pana posła Kalety o reformie czy, powiedziałbym, pozycji Europy Środkowej. Uczciwie powiem, życzyłbym sobie bardzo mocno, żeby w tych sprawach fundamentalnie dla nas ważnych, Europa Środkowa mówiła jednym głosem. Mówię tu o bezpieczeństwie, mówię tu o wsparciu Ukrainy. Ale ze smutkiem musze stwierdzić, że tak niestety w bardzo wielu przypadkach nie jest. Bo przypominam sobie dyskusję o konkluzjach Rady Europejskiej z grudnia ubiegłego roku czy potem lutowe konkluzje Rady Europejskiej i nasze polskie stanowisko, i jestem pewien, że podzielamy to stanowisko, i stanowiska Węgier były absolutnie sprzeczne. Nie sposób nie wspomnieć o tym, że Węgrzy blokują transzę z EPF dla Polski.

Zatem, tak, chciałbym, żeby rozszerzona Unia wzmacniała polską pozycję wewnątrz UE, ale na razie niestety Europa Środkowa nie zawsze ma jednoznaczne stanowisko i takie, które jest tożsame z interesem Polski.

Myślę, że odpowiedziałem na wszystkie pytania. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):

Dziękuję, panie ministrze. Zamknąłem już dyskusję. Czy jest sprzeciw wobec decyzji Komisji o przyjęciu do wiadomości informacji dotyczącej tego dokumentu? Słyszę sprzeciw. W takim razie głosujemy.

Szanowni państwo, kto jest za przyjęciem do wiadomości informacji dotyczącej tego dokumentu? Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Proszę o podanie wyników. Za 12, przeciw 9, wstrzymało się 5.

Stwierdzam, że Komisja przyjęła do wiadomości informację rządu na temat dokumentu o sygnaturze COM(2024) 146 wersja ostateczna i odnoszące się do niego stanowisko rządu. Na tym zamykam rozpatrywanie pkt I.

Przechodzimy do pkt II, czyli rozpatrzenia w trybie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 8 października 2010 r. informacji o stanowisku, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych UE na posiedzeniu Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa, które odbędzie się w dniu 27 maja 2024 r., w związku z zasięgnięciem opinii Komisji w tych sprawach. Rząd reprezentuje pan minister Adam Nowak,

podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Bardzo proszę pana ministra o przedstawienie informacji.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Adam Nowak:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Pana ministra już nie ma. Wysoka Komisjo, na posiedzeniu Rady UE do spraw rolnictwa i rybołówstwa 27 maja 2024 r. przewidziano przyjęcie bez dyskusji pięciu aktów legislacyjnych, które nasz kraj popiera. Pierwszy z tych dokumentów to rozporządzenie w sprawie norm jakości i bezpieczeństwa substancji pochodzenia ludzkiego przeznaczonych do zastosowania u ludzi. To jest w kompetencji Ministra Zdrowia.

Drugi dokument to rozporządzenie w sprawie ustanowienia ram środków na rzecz wzmocnienia europejskiego ekosystemu produkcji i produktów technologii neutralnych emisyjnie i rozporządzenie ustanawiające ramy ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla zrównoważonych produktów. Obydwa akty są we właściwości Ministra Rozwoju i Technologii.

Czwarty z dokumentów do przyjęcia to – w kompetencjach Ministra Klimatu i Środowiska – rozporządzenie w sprawie redukcji emisji i metanu w sektorze energetycznym. I ostatni z aktów to dyrektywa w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar pozostająca w kompetencjach Ministra Sprawiedliwości.

Dyskusja na Radzie będzie dotyczyć także sytuacji na rynkach rolnych, gdzie aktualnie największym problemem w Polsce są straty w uprawach owoców, w uprawach jabłoni, śliw, czereśni, wiśni, malin, truskawek, borówek, porzeczek oraz winorośli spowodowane mrozami i przymrozkami. Tu, w niektórych regionach kraju, na terenie niektórych powiatów w województwie świętokrzyskim lub lubelskim, lokalnie straty te wynoszą nawet do 100% przewidywanych zbiorów w obrębie gospodarstw. W związku z tym Polska zgłosi do agendy na najbliższe posiedzenie AGRIFISH na 27 maja do części „sprawy różne" informację „Trudna sytuacja polskich producentów owoców w związku ze spodziewanym spadkiem plonów spowodowanym niekorzystnymi warunkami pogodowymi". To informacja delegacji Polski, w której Polska wnioskuje o uruchomienie nadzwyczajnej pomocy kierowanej do poszkodowanych producentów owoców i winorośli. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):

Dziękuję, panie ministrze. Otwieram dyskusję. Czy są pytania? Nie widzę. W związku z tym chciałbym zaproponować następującą konkluzję: **Stwierdzam, że Komisja przyjęła do wiadomości informację o stanowisku, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych UE na posiedzeniu Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa, które odbędzie się w dniu 27 maja 2024 r., w związku z zasięgnięciem opinii Komisji w tych sprawach w trybie art. 11 ust. 1 ustawy**. Sprzeciwu nie słyszę. Na tym zamykam rozpatrywanie pkt II.

Podsekretarz stanu w MRiRW Adam Nowak:

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):

Dziękuję, panie ministrze. Przechodzimy do pkt III, czyli rozpatrzenia w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. Komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Zabezpieczenie naszej przyszłości Cel klimatyczny na 2040 r. i droga ku neutralności klimatycznej do 2050 r. jako fundamenty zrównoważonego, sprawiedliwego i dostatniego społeczeństwa (COM(2024) 63 wersja ostateczna) i odnoszącego się do niego stanowiska rządu. Rząd reprezentuje pani minister Urszula Zielińska, sekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska. Bardzo proszę panią minister o przedstawienie stanowiska.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska Urszula Zielińska:

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Panie posłanki, panowie posłowie, szanowna Komisjo, w stanowisku rządu do komunikatu Komisji Europejskiej odnośnie do potrzeby ustanowienia celu redukcji emisji gazów cieplarnianych na rok 20240 stanowisko rządu

można podsumować w taki sposób: konieczna jest oczywiście sprawiedliwa transformacja gospodarki w kierunku niskoemisyjnym, ponieważ brak działań w tym zakresie w perspektywie długoterminowej kosztować będzie więcej niż wprowadzenie niezbędnych zmian. Polska już realizuje ambitną unijną politykę klimatyczną. Ona jest określona ramami prawa klimatycznego. Realizujemy ustalone cele unijne na poziomie redukcji emisji o 55% do 2030 roku i osiągnięcie neutralności klimatycznej do roku 2050.

Wyzwanie osiągnięcia redukcji emisji o 55% to dla Polski bardzo ambitne wyzwanie. Czas się zbliża. Mówimy okresie trochę ponad 5 lat. Jesteśmy w trakcie wdrażania narzędzi, które ten cel pomogą nam zrealizować. To jest duże wyzwanie ze względu również na punkt wyjścia Polski jako kraju w znacznej mierze uzależnionego od paliw kopalnych.

W związku z tym nie widzimy możliwości podjęcia dodatkowych zobowiązań, które wykraczają poza liniową trajektorię dojścia od jednego celu minus 55% redukcji emisji do celu neutralności. Będziemy wnosić o określenie takiej trajektorii do roku 2040, która połączy ten nasz poziom ambicji z możliwościami realizacji dla krajów, które weszły w proces w różnym tempie i są na różnym poziomie jego realizacji.

Jeżeli chodzi o czasokres, dodam, że na razie to stanowisko jest tylko stanowiskiem do komunikatu Komisji Europejskiej. Na razie nie wiąże się z nim żaden akt prawny i żadna legislacja. Te zostaną prawdopodobnie zaproponowane w okresie przyszłej prezydencji, czyli prawdopodobnie w drugiej połowie tego roku. Finałem tego procesu będzie złożenie przez UE jako kontynentu i jako regionu swojego wspólnego celu na konferencji stron w roku 2025. Tak że jeszcze póki proces przed nami, to stanowisko w szczegółach już dyskutowaliśmy na tej Komisji i chyba jeszcze w kilku innych, tak że pozwolę sobie na tym zakończyć. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):

Dziękuję, pani minister. Posłem sprawozdawcą do tego dokumentu jest pan poseł Marcin Przydacz. Bardzo proszę pana posła o zabranie głosu.

Poseł Marcin Przydacz (PiS):

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Pani minister, w oczywisty sposób to jest kontynuacja naszych poprzednich dyskusji i debat dotyczących celu w zakresie polityki klimatycznej. Jasne jest, że te bardzo daleko idące, ambitne cele polityki klimatycznej wyznaczane są w Brukseli, ale także przy częściowym poparciu także polskiego rządu. Akurat z ust pani minister padały bardzo, bardzo daleko idące deklaracje w zakresie rzekomej gotowości polskiej gospodarki do takiej transformacji, która ogranicza nawet o 90% emisję. Jasne jest, zgadzam się, że ten komunikat nie jest w żaden sposób aktem natury legislacyjnej, nie jest aktem natury prawnej, ale jednak jest ważnym elementem w debacie. Jest de facto stanowiskiem politycznym. Czytając stanowisko rządu, widzę tu dość afirmatywne podejście do tego komunikatu, a wydaje mi się, że jednak warto by było, żeby pani minister w sposób bardziej otwarty i szczegółowy wskazała, jakie skutki natury społecznej, finansowej i gospodarczej przyniosłaby tego typu redukcja określająca cel na 90% w porównaniu z rokiem 1990.

Cel wskazuje ograniczenie emisji w stosunku do Unii jako całości, nie proponując szczegółowych celów dotyczących czy danych sektorów, czy danych państw, więc tu też jest duża niejasność. Myślę, że warto też na to zwrócić uwagę. Jednak raz jeszcze podkreślę, że mimo braku legislacyjnego charakteru jest to jakby dalszy krok do wyznaczania bardzo daleko idącego celu redukcji emisji, i to stosunkowo w krótkim czasie, bo w perspektywie następnych 14 lat. Oczywiście pozytywem mogłoby być przyspieszenie procesu transformacji, ale brak jest w tych dokumentach, tak mi się wydaje, szczegółowych rozróżnień, jak ten proces transformacji miałby przebiegać, a przede wszystkim jakiego rodzaju koszty – i te wymierne, finansowe, ale i te społeczne – są widoczne. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):

Dziękuję panu posłowi. Otwieram dyskusję. Pierwszy do głosu zgłosił się pan przewodniczący Szynkowski vel Sek. Proszę bardzo.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):

Dziękuję, panie przewodniczący. Muszę powiedzieć, że ta historia dotycząca celu pośredniego na 2040 rok i negocjacji, pani minister, w tej sprawie, stanie się chyba, jako żywo, legendą zręczności dyplomatycznych tego rządu. Pani najpierw pojechała na posiedzenie, na którym te kwestię dyskutowano, i kiedy jeszcze Komisja nie przedstawiła własnego celu pośredniego do roku 2040, pani apelowała do Komisji Europejskiej o to, żeby przyjęła ambitny cel 90%. Następnie Komisja przedstawiła swoje cele, między innymi właśnie cel 90%, a w tej chwili – z czego oczywiście można mieć satysfakcję, tylko że spóźnioną i gorzką – pani mówi, że Polska nie popiera tego pośredniego celu 90% i widzi konsekwencje związane z tym, gdyby taki pośredni cel mógł zostać wyznaczony.

Tak nie powinno prowadzić się działań i negocjacji w ważnych dla nas sprawach. Mogłoby to być nawet zabawne, gdyby nie to, że dotyczy całej gospodarki, dotyczy tego, w jaki sposób gospodarka będzie obciążona kosztami związanymi z redukcją do roku 2030, 2040 i 2050. To dobrze, że nadeszła refleksja, to dobrze, że w tej chwili stanowisko rządu – choć nawet opinia Biura Analiz… Jak to się teraz nazywa, nie Biuro Analiz Sejmowych, tylko Biuro Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji. Dobrze. Doskonale. Bardzo się przyzwyczaiłem do BAS. Nawet w tej opinii jest wskazane, że rząd ostatecznie nie definiuje tego, czy popiera, czy nie popiera ustanowienia celu redukcyjnego na poziomie 90%. Ale z pani wypowiedzi wynika, że rząd nie popiera w swoim stanowisku tego celu pośredniego jako tego, który mógłby nakładać na nas nadmierne koszty. Bardzo dobrze, że doszliśmy do tej refleksji. Szkoda, że ta refleksja nie była prezentowana od początku. Mam nadzieję, że w tej chwili działania rządu będą skoncentrowane na tym, żeby gospodarka nie była obciążona kosztami rewolucyjnej polityki klimatycznej.

Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):

Dziękuję panu posłowi. Czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos? Nie widzę. Czy pani minister? Proszę bardzo. Zamykam listę mówców i przekazuję głos pani minister.

Sekretarz stanu w MKiŚ Urszula Zielińska:

Krótko odniosę się do pytania pana posła Przydacza, jaka transformacja, jakie koszty. Właśnie dzisiaj pracujemy bardzo intensywnie nad aktualizacją Krajowego Planu na rzecz Energii i Klimatu 2030, aktualizacją polityki energetycznej Polski 2040 i stworzeniem od podstaw strategii niskoemisyjnej 2050 – to są dokumenty, stworzenia których poprzedni rząd zaniechał, zaniechał stworzenia aktualizacji, w związku z tym mamy szereg procedur naruszeniowych w UE związanych z brakiem tych strategicznych dokumentów, ale przede wszystkim polska gospodarka cierpi na brak jasnego kierunku rozwoju.

Odpowiadając na to pytaniem, a jednocześnie uspokajając państwa, którzy od lat czekają na te dokumenty strategiczne, które pokażą, jaka transformacja, jakie koszty, w tym roku wszystkie zostaną zakończone. Udało nam się już część tego najbardziej krótkookresowego Krajowego Planu na rzecz Energi i Klimatu 2030 w pierwszej wersji podstawowej, bazowej, dostarczyć, przygotować i Komisja zamknęła już jedną z procedur naruszeniowych. Tak że jesteśmy z tego bardzo zadowoleni, bardzo dumni. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):

Dziękuję, pani minister. Zamykam dyskusję. Czy jest sprzeciw wobec decyzji Komisji o przyjęciu do wiadomości informacji dotyczącej tego dokumentu? Jest sprzeciw.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):

Dwa zdania uzasadnienia do tego sprzeciwu.

Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):

Nie, panie pośle. Już pan miał okazję uzasadnić.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):

To, że pan poseł Arłukowicz nie widzi potrzeby.

Poseł Bartosz Arłukowicz (KO):

Lista została zamknięta. Głosujemy.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):
Ale ja uzasadniam…

Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):
Przechodzimy do głosowania, szanowni państwo.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):
Dwa zdania, żeby uzasadnić swój sprzeciw. Chyba mam takie prawo?

Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):
Przechodzimy do głosowania, szanowni państwo. Proszę o uruchomienie procedury. Kto jest za przyjęciem do wiadomości informacji dotyczącej tego dokumentu? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Proszę o podanie wyników. Za głosowało 13 osób, przeciw 12. **Stwierdzam, że Komisja przyjęła do wiadomości informację rządu na temat dokumentu o sygnaturze COM(2024) 63 i odnoszącego się do niego stanowiska rządu.** Na tym zamykam rozpatrywanie pkt III.

Przechodzimy do rozpatrzenia pkt IV, czyli rozpatrzenia w trybie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 8 października 2010 r. informacji o stanowisku, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych UE na posiedzeniu Rady ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii, które odbędzie się w dniu 30 maja 2024 r., w związku z zasięgnięciem opinii Komisji w tych sprawach. Rząd reprezentuje również pani minister Urszula Zielińska, sekretarz stanu w MKiŚ. Bardzo proszę panią minister o przedstawienie informacji.

Sekretarz stanu w MKiŚ Urszula Zielińska:
Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Wysoka Komisjo, pragnę poinformować, że na posiedzeniu Rady UE ds. Energii, która odbędzie się 30 maja br. w Brukseli, porządek obrad tej Rady nie przewiduje dyskusji na temat projektów aktów legislacyjnych. Planowane jest natomiast przyjęcie szeregu aktów w ramach tak zwanych punktów bez dyskusji, punktów A. W przekazanym przez Sekretariat Generalny Rady wykazie znajduje się dziesięć takich aktów prawnych. Pełna listę tych aktów prawnych przekazaliśmy państwu w informacji szczegółowej. Wobec wszystkich na posiedzeniu tej Rady rząd RP poprze ich przyjęcie.

Te dokumenty obejmują różne obszary, między innymi z resortu klimatu i środowiska, infrastruktury, zdrowia, finansów i UOKiK. Pozwolę sobie tylko bardzo krótko powiedzieć o rozporządzeniu zmieniającym rozporządzenie w sprawie rtęci w odniesieniu do amalgamatu stomatologicznego i innych produktów z dodatkiem rtęci, które jest z zakresu MKiŚ. Polska opowiada się za wprowadzeniem zmiany do rozporządzenia. Ono pochodzi z 2017 r., czyli za wprowadzeniem od dnia 1 stycznia 2025 r. całkowitego zakazu stosowania amalgamatu stomatologicznego w leczeniu stomatologicznym, z wyjątkiem sytuacji, w których lekarz dentysta uzna to za absolutnie niezbędne z uwagi na szczególne potrzeby medyczne pacjenta, a także zakazu produkcji i wywozu amalgamatu stomatologicznego. Mamy tam też kompromisowe rozwiązania dotyczące wycofania z rynku lamp zawierających rtęć. To są między innymi trójzakresowe lampy fosforowe oraz nieliniowe trójzakresowe lampy fosforowe. To jest jedyny z tych punktów A, który dotyczy właściwości MKiŚ. Ten również, tak jak pozostałe dziewięć punktów, będziemy popierać. Dziękuję bardzo. Jeżeli mają państwo szczegółowe pytania, to jesteśmy do dyspozycji.

Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):
Dziękuję pani minister. Otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos? Nie widzę. W związku z tym stwierdzam, że **Komisja przyjęła do wiadomości informację o stanowisku, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych UE na posiedzeniu Rady ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii, które odbędzie się w dniu 30 maja 2024 r., w związku z zasięgnięciem opinii Komisji w tych sprawach, w trybie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 8 października 2010 r.** Czy jest sprzeciw? Nie słyszę. Na tym zamykam rozpatrywanie pkt IV.

Informuję, że na tym porządek dzienny został wyczerpany. Protokół dzisiejszego posiedzenia będzie wyłożony do przejrzenia w sekretariacie Komisji w Kancelarii Sejmu. Dziękuję wszystkim państwu. Zamykam posiedzenie Komisji.